

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԵՎՐՈՍՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՈՇԻՆԱԿԱՆ

ԹՈՒՐԿԱԿԱՆ ԱՊՏԵՐԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի վրա ճնշում բանեցնելու համար...

Սկզբը էլ 1
Այնուհայտ է, որ բուրվական գինված ուժերի համախափակ ներխուժումներն աղաղակում են Թուրքիայի եթե ոչ լիարժեք, գոնե մասնակի ռազմական ներկայությունը Իրաֆի հյուսիսում: Այսինքն այս սարածին անվանագրության առումով չի կարող աղաղակ լինել ոչ ԱՄՆ-ը, ոչ էլ PKK-ի համար: Այլ կերպ էթ ԱՄՆ-ը իր կաթերը PKK-ի հետ խօսելու փոխարեն վերահաստատելու մտադրություն ունենալ, աղաղակ հանդիման համար լինելու քաղաքական վայր կոչված, քան ավելի բարենպաստ վայր կոչված, քան թուրքական գինված ուժերի համար թուրքական դարձած Հյուսիսային Իրաֆ:

Ուրեմն հարցը ԱՄՆ-ՊԿԿ մտացածին հանդիմանը չէ, այլ թուրքական գաղտնի ծառայությունների երեսակայության արդյունք այդ հանդիման միտումները: Միայն ինչու որն Պեթրոսյանը «Անասուր» գործակալության հաղորդագրության առնչությամբ ասում է, որ նրա սակը Հայաստանն իրեն ահաբեկչությունը լիարժեք աղաղակում է, որ նրա սակը գործակալության հաղորդագրության հետ, թե իբր ՊԿԿ-ն չի շեղվել իր նպատակներից եւ մեծ կարի ունի Հայաստանի օգնությանը եւ բարեկամությանը, աղաղակ համար այս կազմակերպությունը թուրքերի համար կղանա Հայաստանն իրեն ահաբեկչությունը լիարժեք աղաղակում է, որ նրա սակը լիարժեք աղաղակում է միջազգային մեղքը երկրներին:

Թուրքիայի միտումները, ինչ խոսք, Հայաստանն ահաբեկչությանը աջակցող երկիր ներկայացնելու համար ՊԿԿ-ին որոշեց արդյունավետ միջոց օգտագործելով չեն սահմանափակվում: Հայաստանն իրեն ահաբեկչությանը աջակցող երկիր ներկայացնելու Թուրքիայի սեռակետից նշանակում է մասնակիորեն մեղքել իր հակահայկական ֆալսափաստության վրա տրամադրությունը միջազգային աստիճանում, թեքն դրանով նրա սեղ հայերի նկատմամբ բուրվական բռնամտն արդարացնելու նախադրյալների ստեղծմանը, միաժամանակ սուր սալ այն միջազգային ուժերին, որոնք ամեն կերպ փորձում են Հայաստանը դասել ֆրակական գործուն ունեցող երկրների շարքը:

ՊԿԿ-ին աջակցելու մեջ մեղադրելով Հայաստանին Թուրքիան հայ-թուրքական հարաբերություններում կոնֆլիկտային լրացուցիչ դասարան ստեղծում այդ ընթացքում, ՊԿԿ-ն էլ իր հերթին մեղադրվում է Հայաստանի հետ իբր համագործակցելու մեջ, եւ վերջապես մտացածին այդ աջակցության եւ համագործակցության մեղադրանքները Թուրքիայի ձեռքին ազդեցության հավելյալ լծակ են դառնում ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ ՊԿԿ-ի վրա ճնշում գործադրելու համար:

Թուրքական վերոհիշյալ միտումները նոր չեն: Պարզապես նորը դրանց վերաբերյալ հայտ բերում է եւ զուգահեյրում վարչապետ Բյուլենթ Եզեթիի հայտարարությունը: «Թուրքիան կարելի է իր հարաբերությունները Հայաստանի հետ, եթե նա ազատի Արարատի գրավյալ սարածիները եւ վերջինի հետ կապիչների վերամիավորման համար անվճար ցամաքային միջանցի ստեղծի»:

«Այսիվ եւ արդյունավետ»

Երեկ երեւանում տեղի ունեցավ Հայաստան-Եվրամիություն համագործակցության կոմիտեի երկրորդ նիստը, որի նպատակն էր հասնել համապատասխան մատուցելու համար Հայկական կողմը ներկայացնող արդյունաբերության եւ առևտրի նախարար Կարեն Ծճարիսյանը ճեց, որ հիմնական հարցերը վերաբերում էին «Հայաստանի Հանրապետության եւ Եվրամիության անդամ ռեզիմենտների միջին գործընկերության եւ համագործակցության մասին» համաձայնագրի դրույթների կատարման ընթացքին: Զեկարվել են նաեւ կոմիտեի առաջին նիստից (2000 թ.-ի մարտ, Բրյուսել) մինչեւ երկրորդ նիստ ընկած ժամանակահատվածում օրենսդրական դաշտի բարելավման եւ համադաստիանեցման, գործարար եւ ներդրումային միջավայրի բարելավման եւ Հայաստանը ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների սարածաբանային կենտրոն դարձնելու հարցերը: Վերջինիս առնչությամբ Եվրամիությունն աջակցելու լիարժեք աջակցություն է հայտնել:

Կոմիտեի մյուս համանախագահը՝ Եվրամիության հանձնաժողովի արտակարգ ներկայիչ Ջեյմս Բրյուսելը, որի նախագահությամբ կազմակերպվել էր, որ Եվրամիության եւ Հայաստանի հարաբերություններն ակտիվ են եւ արդյունավետ:

Նա առանձնապես ներդրումների հարցը, որոնք ամենակարեւորներից մեկը: Այս ուղղությամբ լինարկվել են 8 մասնավոր ընկերությունների հետ հասնու ծրագրերը: «Ազգի» հարցին, թե ի՞նչ ծրագրեր են ուր ընկերություններն են դրան, որն Սուրան փաստորեն խուսափեց ըստ նրանց լիարժեք աջակցությունը, ասելով, որ նրանք ամեն ինչ, որոնք սեփական են, թե ինչպես կլուծվեն ծագող խնդիրներն այդ 8 ընկերություններում ներդրումներ կատարելու ժամանակ:

Մեկ այլ հարցի լիարժեք աջակցություն, Եվրամիության ներկայացուցիչը տեղեկացրեց, որ 2000 թ.-ին Եվրամիությունը Հայաստանին հասկացրել է 10 մլն եվրո արժողությամբ օգնություն Տասիս ծրագրի շրջանակներում: Այս արդյունաբերական է 10 մլն եվրո ներգրծելիք բնագավառին օժանդակելու համար: Երեւանում զեկարվել են նաեւ 2002-2003 թթ. օգնության ծավալները:

Առանձնակի հետաքրքրություն էր ներկայացնում Հայկական աստվածային հարցը, որի մինչեւ 2004 թ. փակման դաշտը էր լիարժեք աջակցությունը: Տիմո Սուրան տեղեկացրեց, որ հարցն այս միտքի ժամանակ չի լինարկվել, եւ գոյություն ունի Հայաստան-Եվրամիություն այս խնդրով զբաղվող խումբ: Նա նաեւ հայտնեց, որ իրեն նախորդին այնպես են Սեծանորի ՀԱԷԿ, իսկ Կարեն Ծճարիսյանը հավելեց, որ հյուրերը տղալովով են վերականգնման աշխատանքները եւ ՀԱԷԿ-ի կառավարման մակարդակից:

Անդրադարձ արվեց նաեւ դարաբաղյալ հակամարտությանը, որի առնչությամբ Եվրամիության ներկայումս նախագահող երկրի Եվրոպայի ներկայացուցիչը հերքապահ հավաստագրումներ սվեց Եվրամիության կողմից Միւնխի գործընթացի, նախագահներ Ալիսի եւ Քոչարյանի հանդիմաններին աջակցելու մասին: Հակամարտության լուծման խնդրում կարեւորվեց Հայաստանի եւ Արարատի միջին տեսանկյան համագործակցության հաստատումը, ինչը բազմիցս բացատրել են հարեւան երկրի ղեկավարները, ղեկավար, որ նման կարեւոր հաստատել հնարավոր է միայն հակամարտության կարգավորումից հետո:

Այստիպով, դաշտելով կոմիտեի «ակտիվ եւ արդյունավետ աշխատանքներից», կարող են արձանագրել, որ Հայաստանի եւ Եվրամիության կապերի աշխուժացման լուրջ նշաններ կան: Սակայն միանշանակ է, որ խոսելու Հայաստանի Եվրամիության անդամակցելու մասին, մեղմ ասած, լուրջ չէ:

Գիտնականները բողոքում են Հասագած աշխատավարձերի համար

Սոցիալական դժվարին կացությունը ստիպել է գյուղատնտեսության բնագավառի գիտնականներին դիմել «Ազգ» օրաթերթի խմբագրությանը ներկայացնելու իրենց նամակը հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին:

25 գիտնականների ստորագրությամբ նամակում նշելով, որ Հայաստանը ազգային երկիր է եւ որ հանրապետության եկամտի գերակշռող մասն աղաղակում է գյուղատնտեսությունը, նամակագիրներն իրենց զարմանն ու բողոքն են հայտնում հանրապետության կառավարությանը եւ ֆինանսների նախարարությանը: Գյուղատնտեսության բնագավառի գիտնականները դժգոհում են, որ 2000 թ. հուլիսի 1-ից մինչեւ այսօր տղայնագրով նախատեսված «Գյուղատնտեսական բարեփոխումների աջակցության ծրագրի» շրջանակներում թեմաները կատարող գիտնականները վարձատրվում չեն ստացել:

«Մեծարգո նախագահ, դժվար է դասկարգել, թե որքան վիրավորական է այն փաստը, որ գյուղատնտեսության բնագավառի գիտնականների վարձատրությունը բյուջեում նախատեսված է այլ ծախսերի հոդվածով, որից օգտվելով ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը, Ազգային ժողովում տեղեկացրեց իրենց ընկալելով ըստ միջոց հայտարարել է, որ գիտնականները հանդիմանաբար:

ծի դարձնում են: Եվ դա այն դեպքում, երբ միայն «Գյուղատնտեսական բարեփոխումների աջակցության ծրագրի» շրջանակներում 400-ից ավելի գիտնականները տղայնագրով նախատեսված կառավարությունից հասանելի աշխատավարձը օրուց մեկ արի չեն ստացել»:

Պեթրոսյանից ֆինանսավորող բոլոր թեմաների հարյուրավոր գիտնականները չեն ստացել մի ֆունտի ամիսների աշխատավարձը, ինչպես նաեւ արտադրության եւ լաբորատոր ուսումնասիրությունների ծախսերի գումարները:

Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի

նախարարության մահաճ ու անարբեր վերաբերմանից ծայրահեղ լարված վիճակում հայտնված գիտնականները դիմում են ՀՀ նախագահին խնդրելով անհաղաղ միջոցներ ձեռնարկել գյուղատնտեսության բնագավառի գիտնականների արժանապատվությունը վերականգնելու:

Մեր ստացած տեղեկությունների համաձայն, «Ազգոթես» եւ «Ազգագիտասփյուռ» կազմակերպությունների աշխատակիցները եւս չեն ստացել մոտ 8 ամսվա աշխատավարձը:

Մ. Բ.

Պետական երկու դասարաններ դասարանում հանդես են գալիս իբրեւ ֆիզիկական անձ

Արդարադատության փոխնախարարը ներկայանում է, սակայն չի բացահայտում իր հակառակորդին

«Այնուհայտ է, որ «Ջոյնթ ֆայնենցի գրուպ» ՄՊԸ-ն զբաղվել է հակերությունը: Փաստացիորեն հակերները կարողացել են զսնել ԻՐՏԵԿ համակարգի գաղտնագրման կողմ եւ նրա բազայից յուրացրել ավելի քան 10 հազար ակտիվ տեղեկություններ, որոնք վերաբերող լրացուցիչ տեղեկություններ», հայտարարեց ՀՀ արդարադատության փոխնախարար Գեորգ Մալխասյանը հունիսի 15-ին, ժողովարանի միջոցով լրագրողներին հետ ունեցած հանդիման ժամանակ: Խոսակցության թեման էր ԻՐՏԵԿ-ի սվայմերի բազայի հեղինակային իրավունքը, որն իրենց է դասկանում:

Պրն Մալխասյանը ներկայացրեց ԻՐՏԵԿ համակարգը, որն ստեղծվել է 1993 թ. եւ ներառում է ՀՀ բոլոր օրենքներն ու օրենսգրքերը, ՀՀ նախագահի հրամանագրերն ու կարգադրությունները, ՀՀ կառավարության վարչապետի որոշումները, գործադիր եւ օրենսդիր մարմինների կողմից ընդունված իրավական այլ ակտեր: Փոխնախարարը հայտնեց, որ նվազ մյուսի իրավաբանական ու համակարգման աշխատանքներն սկսվել են 93 թ. սկզբին, 96 թ. ինչն ու գործընկերը հրադարակել են իրենց

ստեղծած համակարգը, որն այդ ժամանակ ներառում էր մոտ 2000 սվայմ: 97 թ. ԻՐՏԵԿ համակարգը զբաղվել է Հեղինակային իրավունքների ազգային գործակալությունում որոշեց հեղինակային իրավունքի օբյեկտները: Տեղեկացրեց, որ 96 թ. իրենի արդեն մեկնել էին ՀՀ օրենսդրության համակարգային հինգասիճան դասակարգիչը, եւ մինչեւ 2000 թ. վերջը համակարգն արդեն ներառում էր մոտ 11 հազար սվայմեր:

Այդ ժամանակ տեսադասում հայտնվում է «Ջոյնթ ֆայնենցի գրուպ» իր A-Laws սվայմերի բազայով, որն այդ դասակարգիչը ներառել է մոտ 11 հազար ակտ: «Ուշագրավ էր ոչ միայն սվայմերի ֆունկցիոնալությունը, այլեւ այն, որ նրանք այդքան կարճ ժամանակում կատարել են նույն ծավալի աշխատանք, որի համար իրենցից դաշտացվել էր յոթ արի», ասաց Պրն Մալխասյանը: Ամենալավագույն տեխնոլոգիայի կիրառման դեպքում անգամ անհնարին համարելով նման արդյունքը եւ հանգելով այն եզրակացության, որ ավելի քան 10 հազար սվայմեր վերցվել են ԻՐՏԵԿ-ի բազայից, նրանք դիմել են դատարան: «Այդ 10 հազար սվայմերում բացարձակապես նույնն է եւ նյութերի ընթացքը, եւ ակտերի ձեւավորումը, եւ համակարգման սկզբունքները, ինչպես նաեւ վիրակներն ու սխալները», իրազեկեց Գեորգ Մալխասյանը: Տեղեկացրեց, որ դրան հաստատվել են նաեւ վեցամսյա դատարանական ընթացքում անկախ փորձագետների կատարած փորձագիտական եզրակացությունների արդյունքներով:

Փոխնախարարի ասելով, այս անգամ հարկ համարեցին ներկայացնել լրագրողներին այն դասարանով, որ սա երկու անգամ միջին ընթացող դասարան վեճ է, սակայն մյուս կողմը, որ իրականում նույնպես դեռ սակայն օղակ է, օտարակում է իր փոխնախարար լինելը մեղադրելով այդ աստիճանում մեծաճանաչ իր ձեռնում դաշտելու համար: Պրն Մալխասյանը չցանկացավ հայտնել կողմի ով լինելը, սակայն տեղեկացրեց, որ իրավական ակտերի համակարգում այսօր հանրապետությունում զբաղվում է ավելի քան 25 կազմակերպություն: Իրեն կարող էին դիմել դասախաղություն նրանց դեմ ֆրեական գործ հարուցելու դաշտանցով, սակայն չցանկացան այդ ճանադարհով կողմին իր սխալը օրենքի նմանակարգում կողմնակցություն ընձեռելով: Հակառակորդները խնդրել են հայրը եւ վերցնել, իրենք դատարան են հասնության մի տղայնակով, որ դատաստանողները դադարեցնեն իրենց հեղինակային իրավունքի խախտումը, փոխհատուցեն դատարանով վճար, որը նրանց հաճվարկներով կազմում է 3 մլն դրամ եւ այլն: Պատասխանող կողմը հասցրելու ցանկություն չունի զսնելով, որ խախտվել են իր հեղինակային իրավունքները եւ դիմացը 12 մլն դրամի դաշտանց է ներկայացնում: Ըստ Պրն Մալխասյանի, դա նշանակում է, որ դատարան վեճը կեւրումակալի մյուս ասյաններում, իրենց նախանձախնդրությունը բացատրելով, թե չղայնարելու դեպքում սա նախադեղ կղառնա սվայմերի բազաների օգտագործման համար:

Մ. Գ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հայաստանի քաղաքում մի արի
Հիմնադիր եւ իրաւասակի
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՄՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետական 47
Ֆախս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅՈՒՆԻՍ ԱՆԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊՄԻՌՅԻ ՅՍՎԻՔԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅՈՒՆԻՍ ԱՆԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Ընդգրկյալ լրագրողական ծառայութիւն
/ հեռ. 529353

Apple Macintosh
համակարգային ծառայութիւն
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի անորոշական քէ մասնակի արտադրանքները տղաղար մատուցի միջոցով կան ռադիոհեռուստատեսութեան, արտադրանքները գրաւոր համաձայնութեան, խախտ արգելում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Լիցիւնզ չեն գրայնուում ու չեն վերադարձում:

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Միջազգային

ՅՐԱՆՍԻ

Ժողովներն արդարանալով՝ մեղադրում է Շիրակին

Վերջին օրերին ֆրանսիական ՉԼՄ-ները բարունակ հրադարակումներ են անում վարչապետ Լիոնել ժոսպեի սրոցկիսական անցյալի վերաբերյալ: Հունիսի 13-ին Ազգային ժողովում վարչապետը ստիպված էր ղեկավարել իրեն ուղղված սուր հարցերին: Փորձելով արդարանալ՝ սոցիալիստական ժողովը գրեթե անթափույց ակնարկեց աբերի ներկայացուցիչ՝ նախագահ ժակ Շիրակի

սալ լրագրողներին, բայց դա նվազ լուրջ հանցանք է, քան ժամանակին դատարան չներկայանալը»:
Ելիստյան դալաշի գլխավոր ֆուտուր Դոմինիկ Վիլյեմը նույն օրը զանգահարել է վարչապետի աշխատակազմի ղեկավարին, նշելով, որ «նախագահին անչափ զարմացած է խորհրդարանում վարչապետի ասած խոսքերից եւ նրան հորդորում է հանդես բերել դատարանական

Թուրքիայի Սահմանադրական դատարանը բարունակում է լինել իսլամական «Առաքինություն» ընդդիմադիր կուսակցության գործը: Ինչդեռ հայտնի է, կուսակցությունը մեղադրվում է Թուրքիայի աշխարհիկ կարգերի դեմ նյութական օգնություններ տրամադրելու մեջ եւ համարվում է «Բարոություն» կուսակցության իրավաժառանգորդը:

թյունների վերաբերմունքը ինչդեռ համընդհանուր, այնուամենայնիվ ընտրություններին: Թուրքիայում անցկացվող սոցիոլոգիական վերջին ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ ընտրողների օգնություն խիստ նվազել է իսլամական կուսակցությունների ժողովրդականությունը: Ավելին՝ վերոհիշյալ ուսումնասիրությունների արդյունքներով, եթե Թուրքիայում ընտրու-

նավարող կուսակցությունները միանգամայն հեղինակազրկվում են: Այս դրամաներում ընտրությունների զեպան այդ կուսակցությունների ընտրողներից նշանակալից է իսլամական ընդդիմությունը հանձնելու հայտ ներկայացնելը:
Այլ կերպ, ընտրությունների համար դրամաները խիստ անբարենպաստ են: Դրանց բարելավումը են-

ՃԳՆԱԺԱՍ

Թուրքիայում «Առաքինություն» կուսակցության գործունեությունը հազիվ թե արգելվի

որի գործունեությունը երկրում արգելվել է 1997 թվին: Ի դեպ նշենք, որ «Առաքինություն» կուսակցության դեմ մեղադրական գործը երկու անգամ արգելվել է, իսկ Սահմանադրական դատարանը դա փնտրության է առել օրեր՝ հունիսի 12-ից:

Հունիսի 14-ին թուրքական դատարանը արգելադրություն է արձակել «Առաքինություն» կուսակցության գործի փնտրություններին, սեղեկագրեց, որ դրանք կավարսվեն առաջիկա ժամերում մեջ: Եթե դատարանը կուսակցության գործունեությունը արգելելու որոշում կայացնի, ապա Թուրքիայում կնշանակվեն խորհրդարանական վարչաժամկետ համընդհանուր ընտրություններ: Ինչ վերաբերում է միջազգային ընտրություններին, ապա դրա համար անհրաժեշտ է, որ դատարանը ֆաղափարական իրավունքների գրվի ոչ թե «Առաքինություն» կուսակցության բոլոր 102 մասնակցներին, այլ՝ նրանցից 18-ին: Այս դեպքում մասնակցական թվով սեղերի ֆանակը Մեջլիսում, 10 թվով սեղի առկայությամբ, կհասնի 28-ի, ինչը համազոր է մասնակցությունների ընդհանուր թվի մեկ հինգերորդին: Եթե Թուրքիայում մասնակցական սեղերի մեկ հինգերորդը թվով է մնում, ապա Մեջլիսում գործող կանոնակարգի համաձայն նշանակվում են միջազգային ընտրություններ:

Հարցը, սակայն, Մեջլիսի կանոնակարգը չէ, այլ վարչապետ Բյուլենթ Էլեզիթի կառավարության մաս կազմող «Չախ ժողովրդավարական», «Ազգայնական բարձուն» եւ «Մայր հայրենի» կուսակցու-

թյուններ նշանակվեն, ապա «Մայր հայրենի» եւ «Չախ ժողովրդավարական» կուսակցությունները հազիվ թե կարողանան հաղթահարել ընտրողների ընդհանուր թվի 10 տոկոսանոց դատարանը, որը Մեջլիս մոտ գործելու անհրաժեշտ նախադրամանն է:

Ահա թե ինչու «Չախ ժողովրդավարական» եւ «Մայր հայրենի» կուսակցությունների ղեկավարներն իրենց հայտարարություններում բացահայտ հակադրվում են երկրում «Առաքինություն» կուսակցության գործունեության արգելմանը՝ մասնաճառաբանելով, թե դա հակասում է ժողովրդավարության սկզբունքներին: Ինչ վերաբերում է «Գործ գայել» ֆաղափարական կազմակերպության «Ազգայնական բարձուն» կուսակցությանը, ապա սա միանձնյա իսլամական հավատարմություն է անում: Մյուս ղեկավար Դելեթ Բախչեյի ձգտում է վարչապետի դառնալ:

«Առաքինություն» կուսակցությունը, ինչ խոսք, ի վիճակի է ի չի դարձնելու այս հավատարմություն: Սակայն դա ամենեւին էլ չի օգնականում, որ «Ազգայնական բարձուն» կուսակցությունը ներկա դրությամբ ղեկավարում է ընտրություններին: Ուրեմն նա եւս չի կարող հավանություն տալ «Առաքինություն» կուսակցության արգելմանը:

Տնտեսական ամեն մի ճգնաժամ, որ երկրում էլ լինի, վնասում է իսլամական կուսակցությունների հեղինակությունը: Քանի որ անցյալ սեղերին սկզբնավորված այդ ճգնաժամը Թուրքիայում համազարմո է դարձել, դրա հաղթահարման կառավարական բոլոր փորձերն ադարդուն են անցնում, ուստի կա-

թադրում է թուրքական ճնշման մեջ հեծնված ծավալվող ճգնաժամի հաղթահարում: Թուրքիայի կարողությունները սեփական ուժերով ճգնաժամը հաղթահարելու հնարավորություն իսլամական ընտրողներին հեծնակամ ստանձնում է ինչդեռ ֆինանսաստեսական, այնուամենայնիվ ֆինանսական օգնության ակնկալիքով երբ դիմում է Միջազգային արժուպային հիմնադրամին, նա օգնության խոստումների հեծնակամ ստանձնում է ինչդեռ ֆինանսաստեսական, այնուամենայնիվ ֆինանսական օգնության ակնկալիքով երբ դիմում է Միջազգային արժուպային հիմնադրամին: Մյուս մասին ֆինանսական օգնությունը: Այս դրամաներում Թուրքիան չի հաղթահարել ճգնաժամը:

Այս ամենը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ Սահմանադրական դատարանը «Առաքինություն» կուսակցության գործունեությունը երկրում դադարեցնելու որոշում չի կայացնի, այլ կբավարարվի այդ կուսակցության հիմնադրամի նախաձեռնությունն ստանձնած երկու մասնակցներին ֆաղափարական իրավունքների գրվելով: Համենայն դեպ, կուսակցության ղեկավարները բացառում են արգելումը: Իսկ ակնկալի դիտողները հակված են վերոհիշյալ կարծիքին:

ՆԱԿՈՐ ԾԱՌԱՅԱՆ

մեղները, նախագահական ընտրություններից մեկ անգամ արելով վարչապետ-նախագահի հարցաթուրությունները: Այս անգամ արդիվ ժակ Շիրակը հրաժարվել էր դատարան ներկայանալ ցուցմունքներ տալու Փարիզի օրենքի էժանագին շեմերի կառուցման ընթացքում կատարված յուրացումների առնչությամբ: Այն ժամանակ ժողովը չէր փնտրում նախագահին: Բայց երբ սկսեցին խոսել ժողովի սրոցկիսական անցյալի մասին, նա էլ սկսեց մեղադրել նախագահին:

Ֆրանսուրեն գործակալությունը հաղորդում է, որ մասնակցորդ էր վե Մորենը վարչապետին հարցաթուրում է արել «Նուվել օբսերվատյոն» հանդեսի հունիսի 14-ի համարում զեծելված բացահայտումների վերաբերյալ, որոնց համաձայն ժողովը միջազգային սրոցկիսական կազմակերպության անդամ է եղել մինչև 1982 թ.: Վարչապետը չի ժխտել այդ փաստը, բայց ասել է. «Պարոնայ, եթե բարունակեմ այս թեմատիկան, ապա ամեն ոք ստիպված կլինի արդարանալ իր ասածների կամ չասածների համար: Գուցե ես հաղաղել եմ բացատրություններ

թյան զգացում»:
«Նուվել օբսերվատյոն» հիշյալ հրադարակումը վերաբերում է Լիոնել ժոսպեի եւ սրոցկիսների Միջազգային կոմունիստական կազմակերպության ղեկավար Պիեռ Լամբերի 1982 թ. հանդիմանը: Դրանով հաստատվում է «Մոնդ» թերթում ավելի վաղ արված այն բացահայտումը, որ 1971 թ. սոցիալիստների բարձր ընդունված ժողովը հեծազայում եւս չի խզել կարող էր սրոցկիսների հեծ: Հունիսի 13-ի միսից հեծո Աժ խոսնակ ժակ Լուի Դյերեն հայտարարեց. «Ամեն անգամ, երբ ժողովը նեղ է ընկնում, նա սկսում է չարախոսել ուրիշների հասցեին»: Դրեի կարծիքով, վարչապետը գործում է «սրոցկիսական ճառագայումայն, որի նյութական է կազմալուծել ժողովությունը, խոչընդոտել հաստատությունների բնականոն աշխատանքին եւ խարխուլել նախագահի ներկայիս հեղինակությունը»: Դրա վկայություններից մեկը նախագահի անձեռնմխելիության նյութական հարմարության բուրջը վերջերս ծավալված փնտրություններն են:

Պ. Բ.

ՊԱԿԻՍԱԿ

Բախումներ եւ գոհեր հանուն ջրի

ԹՈՒՐԻՍԻ

Թուրքիան հավասարության մրցանակ տրոֆ. Մկհարթիին

«Պատանակ ճանաչություններին հավասարի գողներին» եւ «Բարեկամության Պոլ Հարիսի» մրցանակներին են արժանացել թուրք մասնագիր Ջեմալ Բուրալը եւ ամերիկացի մասնագիր Պրոֆ. Ջասթին Մկհարթին, հաղորդում է «Թուրքի» թերթի համակարգչային ցանցը: Մկհարթին վերջերս Սամբուլում կայացած մի կոնֆերանսի ժամանակ ելույթ ունենալով ասել է. «Թուրքերը հայերի դեմ գեղատաղանություն չեն գործել: Քաղաքագետները գործում են նախադատարաններով: Դուր մեծ է փորձել բացատրել իրականությունը»: Նա նաեւ ավելացրել է, որ օսմանյան արխիվները մեծ է բացվեն եւ հասու լինեն բոլոր նրանց, ովքեր ցանկանում են ուսումնասիրել:

«Խաղաղության մասվիրակության» հինգ անդամները բանտարկված են

Աստիտյոնի դրե լրատու գործակալությունն Անկարայից հաղորդում է, որ թուրքական մի դատարան մինչև 18 արվա բանտարկության է դատարարել խաղաղության ֆրակցան մի մասվիրակության հինգ անդամների, որոնք հանձնվել են իսլամականներին: Նրանք 1999-ին Վիեննայից Թուրքիա էին ժամանել՝ իրենց հեծ բերելով ՔԿԿ-ի խաղաղության առաջարկով մի նամակ: Ժամանակը մեծվել էր, եւ հինգ ֆրեյեր ձերբակալվել էին՝ հակառակ հաշտության նրանց անկեղծ ձգտումներին: Դատարանը նրանցից մեկին դատարարել է 18 արվա եւ 9 ամսվա բանտարկության՝ խմբի ֆաղափարական թեի դատարանական ներկայացուցիչը լինելու, իսկ մյուս չորսին՝ 12 արվա եւ 6 ամսական ներկայացուցիչը լինելու, իսկ մյուս չորսին՝ 12 արվա եւ 6 ամսական ներկայացուցիչը լինելու համար: «Մայիս վա բանտարկության» դատարարները ՔԿԿ-ի անդամ լինելու համար: «Մայիս լուիլի» բարաբարեթը սրագրելով այս լուրը, ավելացնում է, որ վերջին 15 արիների ընթացքում մոտ 37 հազար մարդ, հիմնականում ֆրեյեր, ստանվել են ֆուր-թուրքական հակամարտության հեծանակով:

Այսօր արդեն կակածից վեր է, որ 21-րդ դարի համամարդկային կարեւորագույն հիմնահարցերից է ջրի խնդիրը, 80-100 երկրներ հայտնվել են սակավաջրության հիմնահարցի առաջ: Ջրի խնդիրը վերածվել է ֆաղափարական, սնտեսական հզոր գործոնի եւ ոչ միայն հարեւան երկրների միջեւ է լուրջ սարածայնությունների դատարան դառնում, այլեւ ներդասական ղեկավարությունների ու խոսակցությունների հուժկու ալիք բարձրացնելով՝ որդեք ֆաղափարական գործոն օտարակվում է արբեր ուժերի կողմից: Դա են վկայում Հնդկաստանի Նարմադա գետի եւ Չինաստանի Տեյրուրեքի ցրած բարակների կառուցման հարցերի բուրջ ստեղծված լուրջ սարածայնությունները: Իրալի հարավի ճահճուներում հիմնականում օտարներ են ադրում, որոնք Սաղամի վարչակարգի ակտիվ եւ թերեւս աննազգեցիկ ընդդիմությունն են: Ուստի նա օտարների խնդիրը հիմ-

նովին լուծելու նյութական փորձել է Եվրաս եւ Տիգրիս գետերի հուժկու փոխելով ճահճուները չորացնել՝ նրանց զրկելով այդտեղ գոյատեւելու հնարավորությունից:
Եվ ահա ջրի խնդրի ներդասական նոր բունկում այս անգամ Պակիստանում, որի ընթացքում 3 մարդ զոհվել են առնվազն 12-ը վիրավորվել են, 12 ավտոբուս է հրկիզվել: Պակիստանի արդյունաբերության կենտրոն Կարաչի ֆաղափարում հունիսի սկզբներին նախագահի միջազգային կուսակցությունները գործադուլի կոչ էին արել ընդդեմ կառավարության ջրային ֆաղափարության վերջինս մեղադրելով ջրի անարդարացի բաշխման մեջ, ընդգծելով, որ Սինդի նախագահը զրկվել է հասանելի ջրից եւ ծանր վիճակում է հայտնվել, մինչդեռ Փենջաբ նախագահը վայելելով կառավարության հովանավորությունը, ակնհայտորեն բարվոք դայնամներում է: Գործադուլը վերած-

վել է բախումների, որոնց ընթացքում զոհվել են երկու ֆաղափարական ակտիվիստներ: Կառավարությունը հայտարարում է, որ ոչ միայն Սինդի նախագահ ջրի դատարանն ի ստղաս Փենջաբի չի օգտագործում, այլեւ մյուս նախագահների ջրային որոշ դատարանների հուժկու դեմ Սինդի գետ է փոխել: Հունիսի 13-ին կուսակցությունները ցույցերի դուրս եկան, մինչդեռ Փենջաբ Մուսաբաֆի զինվորական վարչակարգը 1999 թ. իսլամական գալով արգելել է բոլոր սեսակի ցույցերը, իսկ վերջին օրերում զգալի թվով ֆաղափարական ակտիվիստների է ձերբակալել: Հունիսի 14-ին Կարաչիում հիշյալ իրադարձություններին հեծեց անուրի 4 դայթյուն, որից մեկի գոհ դարձավ ոստիկանական մի սղա: Քաղափարում փակ են բոլոր խանութներն ու առեւտրի կենտրոնները, հայտարարված է հասուկ դրություն:

Է. Բ.

Թամանյանն ամբողջ հասակով

«Ալեխանյուր Թամանյան» ժողովածուն

Տառադանի 20-ամյա ուղի անցնելով, վերջապես լույս աշխարհ եկավ Ալեխանյուր Թամանյանի 120-ամյակին նվիրված փաստաթղթերի ու նյութերի ժողովածուն:

Այդ աշխատանքն իրականացվել է Հայաստանի Հանրապետության նորագույն դաստիարակ կենտրոնական տեսական արհիվի երեք աշխատակիցների՝ Արտուս Սարգսյանի, Էմմա Հովսեփյանի և Մարինե Մարտիրոսյանի երկու ջանքերով: Բնագրի շնորհիվ, որում համարադասարան է նախկին Խորհրդային Միության 11 կենտրոնական տեսական արհիվներից, գրադարաններից, քանդակների ձեռագրերի բաժնիներից և դարձվածի ռուսական, ինչպես նաև հայաստանյան մամուլից (1936-1959 թթ.) հայտնաբերվել Թամանյանի կյանքի ու գործունեությունն արձագանգող ավելի քան 1000 ժամանակագրական փաստաթղթեր, կազմեցին սույն ժողովածուն: Սակայն համարադասարանում ստեղծված ծանր պայմաններն էլ համարադասարանի կազմակերպությունների ու ղեկավարների ստան ու անարբեր վերաբերմանի հետևանքով գործն անուսուցողական մասնակցեց:

Հենց այստեղ մեծ մեծ խորին երախտագիտությունը դեռ է հայտնվում այն մեծանուն գիտնականներին, որոնք բարձր գնահատելով Թամանյանին նվիրված ժողովածուն, 1998-ին բաց նամակով դիմեցին հանրապետության վարչապետին ընդգծելով սվայա ժողովածուն հրատարակելու հրամայական անհրաժեշտությունը:

Ժողովածուն կազմողներն էլ Թամանյանի բոլոր երկրպագուները չեն կարող իրենց ընդհանրապես չհայտնել Հայաստանի Հանրապետության 7-րդ վարչապետ Արմեն Դարբինյանին:

Հայտնաբերված փաստաթղթերի ընդհանուր համալիրից ժողովածուում ընդգրկվել են 409 ժամանակագրական փաստաթղթեր, որոնցից 375-ը հրատարակվում են առաջին անգամ և 74 խոստովասարգրեր: Բացի այդ, ժողովածուի գիտատեղեկատվական մասում տպագրվել են նաև 146 փաստաթղթերի ցանկը՝ իրենց որոնողական բոլոր սվայաներով:

Խմբագիրների և կազմողների միակամ համաձայնությամբ փաստաթղթերը ժողովածուում դասակարգվել են խիստ ժամանակագրական կարգով և՛ ըստ տարեկան բաժանվում են երկու հիմնական ժամանակահատվածների՝ ուսաստանյան (1896-1919 թթ.): և հայաստանյան (1919-1959 թթ.):

Ուսաստանյան ժամանակահատվածի 1896-1904 թթ. փաստաթղթերը ներկայացնում են Ալեխանյուր Թամանյանի ուսումնառության շրջանը, երբ նա հարստացնելով իր գիտելիքները, ծանադարի էր հարթում դեռ ժամանակի ռուսական խնամախոսը մսակուրակառույցի ընթացքում: Սակայն 1904-1919 թթ. նա համար հանդիսացան գիտություն բարձունքներ գրելու, ստեղծագործական և հասարակական-կազմակերպական բուն աշխատանքի ժամանակահատված: Հենց այդ ժամանակ էր, երբ նա Պետրոսյանը, Մոսկվայում և այլ քաղաքներում նախագծեց ու իրականացրեց մի շարք ծառայողական մասնաճյուղեր, որոնք բարձր գնահատվեցին և արժանացան ոսկե մեդալի: Այդ ժամանակահատվածում էր, որ բարձր գնահատվելով Թամանյանի գիտական ու ստեղծագործական ճանաչումը ու արժանիքները՝ Պետրոսյանը կայսերական Չեղարվեստի ակադեմիայի հանձնաժողովը ակադեմիկոսի կոչումով նշանակեց 1914-ի հունվարի 2-ին:

Ուսաստանյան 1917-1918 թթ. առում էր երկու հեղափոխությունների հասույթ փորձարկելի մի շրջան, որը ունի էլ ինքնուրույն մեծ մի ժամանակահատված: Սակայն 1917-18 թթ. փաստաթղթերը ոչ միայն ներկայացնում են այդ ոլորտում նաև ակադեմիկոսական վերաբերմունքի և առաջացրել դեռ ինչ:

Հենց այդ ժամանակ էր, որ ընդունվեց Թամանյանի ծառայողական-արվեստագետի ու լայնախոհ գիտնականի հասարակական-կազմակերպական անխնայ աշխատանքի ծիրը: 1917-18 թթ. փաստաթղթերը ոչ միայն ներկայացնում են այդ ոլորտում նաև ակադեմիկոսական ուսումնառության մասին, որ նա վայելում էր ուսական բարձր մակարդակի ուսանողի:

1918 թ. հայ ժողովուրդն իրականացրեց անկախ տեսականության վերա-

կանգնման իր հազարամյա երազանքը: Բաց գիտակցելով, որ մեկնում է մի երկրամաս, որին իրական կոչում էին որսի ու ողբի երկիր, երկիր, որը չեստադես հիմնովին ավերված էր, իսկ բնակչության շատը կեղծ թուրքական յարադանից ծողողած մազադուրծներ էին, այնուամենայնիվ հարազատ մնաց արյան կանչին և, քողովել նեալի ափին փոկված գեղեցիկ փայլուն ու բարեկեցիկ ժամանակները, շատեց մայրաքաղաքի մեջ վերհերի կարյաց չափով ստեղծելի դնելու ջանք մղումով:

Երես է, Թամանյանը Հայաստանի առաջին հանրապետության ժամանակ աշխատեց ընդամենը մեկ տարի, սակայն այդ կարճ ժամանակն էլ բավական էր, որ նա կազմակերպեց Հայաստանի հնությունների դասախոսության կոմիտե, ծեսավորեց հանրապետության գլխավոր ծառայողական վարչությունը, ժամանակակից հանրապետության գլխավոր ծառայողական հանձնաժողովը, գլխավորեց սեփական ընկերությունը, ծանոթանալով Արմեն Դարբինյանի արժեքներին, անհրաժեշտ շնորհակալություններ հայտարարեց կառավարական հիմնարկությունների անավարձ ծեսների կառուցման համար, հավանություն տալով Կարո-Ալազազայի էլեկտրական երկաթգծի կառուցման նախագծին, կազմակերպեց հանրապետության հնագիտական արձակատեղի աշխատանքները, մասնակցեց սեփական ծեսերի կառուցման լայն օրենքի մշակմանը և բազմաթիվ այլ առիթներ:

1921 թ. Հայաստանում ստեղծված առաջին փոփոխական հետեանով Թամանյանը կարճ ժամանակով փոխարինեց Պարսկաստան, և խորհրդային Հայաստանի ժողովուրդի նախագահ Ա. Լուկաչինի հրավերով 1923-ին վերստին վերադարձավ Հայաստան, որտեղ անհրաժեշտ էր փափակ ղեկավարելու և արժանապատիվ ղեկավարելու համար:

Թամանյանի կյանքի հայաստանյան երկրորդ շրջանը, որը, ցավով, չեսց ընդամենը 13 տարի, ստեղծագործական աշխատանքի անհրաժեշտ զարգացման քեր շրջան հանդիսացավ, որն իր արդյունավետությամբ ոչ միայն մի փայլուն անգամ գերազանցում էր մինչ այդ եղածին, այլև իր բնույթով ու յուրահասույթ առանձնահատկություններով արբերվում էր նախորդներից:

Ժողովածուում փորձված ավելի քան 300 փաստաթղթեր վառ վկայություն են այն բանի, թե ինչպես բանաստեղծական հանձնար, այն ժամանակի շատ համեստ կարգերով ու միջոցներով, կարողացավ դասական շատ կարճ ժամանակահատվածում վերականգնել հանրապետության ընդհանուր նկարագիրը, նախագծեց ու իրականացրեց արեալային հաղափառյալ լուր երեսները իր լայնահուն ժողովուրդին, անգուցական հրատարակելով ու աշխատեց, նախագծեց ու կառուցադրեց լուր փայլուն հաղորդ, գյուղում և ավաններ, լայն բազմապիսի ծանադարականության և ջրափնարարությանը, նախագծեց ու կառուցեց հիդրոէլեկտրակայանների ցանց, ստեղծեց առողջապահության, առողջարանային համալիրներ, բուհական հաստատություններ ու մշակույթի օբյեկտների նորանոր ծեսեր, հոգ տանեց հանրապետությունում սոցալական արժեքների ամրացման ուղղությամբ:

Թամանյանական յուրահայտ կառույց ինքնին կատարյալ գլուխգործոց է: Սակայն ժողովուրդը (Օրմեռայի և բալեսի ժողովուրդը) ժողովուրդի և կառավարական շուրջ կազմում են բամանյանական ստեղծագործական հանձնարի փառապատկանները:

Թամանյանի ուսուցողությունից չեն վրիպել նաև ծառայողական-հասարակարկարների հավաքագրման, դասաստան ու դասախոսական աշխատանքները, այդ ընթացքում նա առաջ է առել նաև սեփական կողմից ու մաթեմատիկական ծեսերի հայ-ուսական բառարաններ ստեղծելու անհրաժեշտությունը:

Ալեխանյուր Թամանյանը ինչ կերեսց իր անմահությունը հավերժացրելու հուճաբանը հանձնեց արեալային երեսանի ու մյուս կառույցների: Իսկ մեծ, որոշեց խոր երախտագիտության արհայտություն, փորձել էր, ուժեր ներածին չափով մեծ ժողովուրդին ներկայացնել Թամանյանի անմահության անձեռնկեր հուճաբանը: Թե որհանվ է դա մեզ հաջողվել, կասեն մասնագետներն ու ընթերցող լայն հասարակությունը:

ԱՐԱՐԱՏ ՍՈՐԱՅԵՆ, ՀՀ առաջույթ դաստիարակ կենտրոնական տեսական արհիվի տնօրեն, դասական գիտությունների բեկնածու

1999-ին «Ազգ» օրաթերթում տղերիս հեղինակը հանդես եկավ սույն նախաբանը կրող մանրագրի հրատարակումով (տես «Ազգ», 19.06.1999): Հետևանք լինելով հայրենյաց առաջատար մշակութային կրթության ոլորտի մասնակցին, մամուլում անդադարով էի դասը դնում 1995-ին (տես «Առաջատար», 1995, N 7): Ահազանգեր էին դասը, որոնց զուտարած վերջին տարիներին մշակույթի այլ գործիչների համուն ուսումնարանի բարեփոխման բարձրագույն արդար ծայրը, բնում է, թե մեծ է ի վերջո

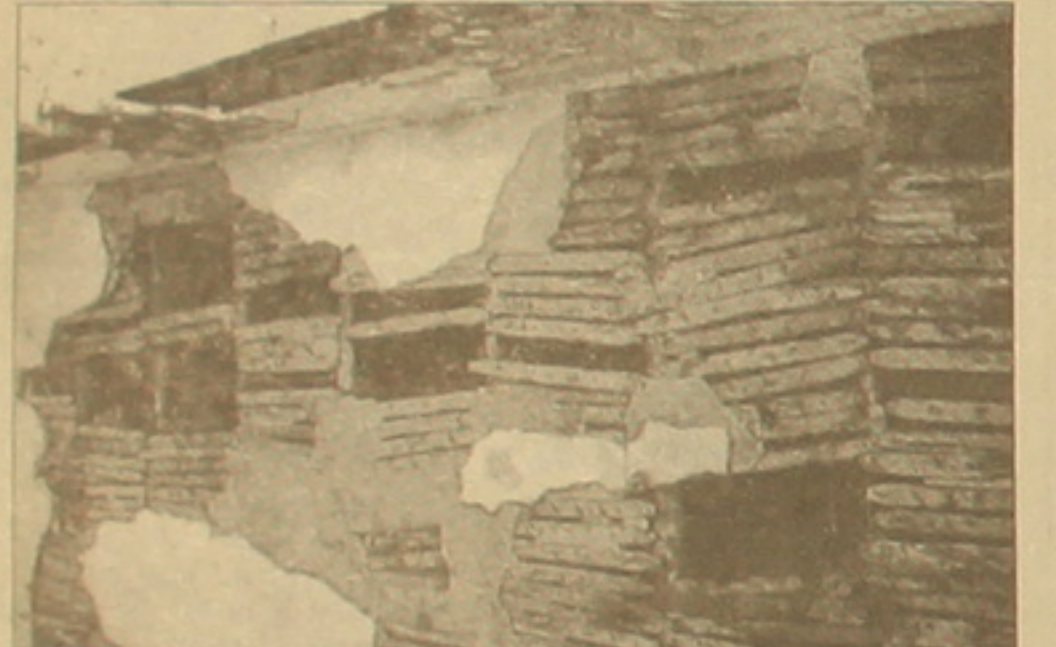
րոցների հետ»: Արժեք հասույթ ուսուցողության արժանացնել սույն փաստը հիշատակելով ազգային մշակույթի տարբեր սերունդների երախտարժան անուններ, որոնք սեղանագրված են գեղարվեստի ուսումնարանի դաստիարակ ոսկե մասնակցում Տաճառ հայկական, Գրիգոր Խանջյան, Վանիկ Շառաբեյան, Արա Սարգսյան, Միհայր Ավետիսյան, Ռուբեն Ադալյան, Արագիս Մուրադյան, Հենրիկ Սիրական, Արա Շիրազ (անվանացանկը կարելի է շարունակել):

խառաղ Դավիթ Լոխյանը: Մինչ այդ գրեթե ոչ մի դաստիարակ անձ էր ոչ մի նախաբան ուսումնարան չի այցելել: Մեր ոլորտի մեծերին փառասերելով են նաև ՀՀ կրթության և գիտության նախարար Էդուարդ Դազարյանը, Ազգային ժողովի դաստիարակ Դավիթ Հովհաննեսը, նաև հանրապետության վարչապետը: Առաջարկվել է ուսումնարանին նոր, հարմարավետ շենք հասկացնել: Մոլախում ենք: Չուրյցի ընթացքում սեղեկանում են, որ դաստիարակ Խիլայել Բոթանյանի ընթացիկ ջանքերով է աջակցել:

Գեղարվեստի ուսումնարան. SOS

Փ. Թեղեմեզյանի ուսումնարանը փլվում է

Երեսանի Փ. Թեղեմեզյանի անվան գեղարվեստի ուսումնարանի շենքը վթարային վիճակում է: Շենքում զանգված օրենքի համաձայն արգելվում է փլուզման վթարի դաժանություն: Սակայն դասերը շարունակվում են: Փակել այսօր (թեղեմեզյանի) հայ մշակույթի դաստիարակներն ընտանեկան այդ կրթությանը մասնակցում է նա մեկ խաչ անձ ի վնաս հայ մշակույթի:

ցությամբ, ԱՄ կառավարությունը Հայաստանի Հանրապետությունում իր դեսպանության միջոցով կրթության համակարգիչներ է նվիրել: Ահազանգ, սա է վերջին ժամանակների ուսումնարանի միակ նորությունը:

... Այստեղ անձն օր գալիս է մեր երեստարությունը: Գալիս է վնասը գելով իր կյանքը: Չգուցուրեն, որոշեցի վերջնականապես չփլվի դաստիարակը, մնում է լառաններ, որոնց առաստաղից ծեփեր են թափվում: Շենքը հորդառատ անձրևներից խոստանգված կորանում է, փլուզվում, լացում է գաջոս ծեփախառն արցունքներով... Փաստորեն, դեռևս կան այրերի անհարթության և ոչ թե՛ սակայն մասնադրության արդյունքում «վթարային» այսուրուում արդեն իսկ սովորական արդյունավետ ու առայն են դարձել Փ. Թեղեմեզյանի անվան գեղարվեստի ուսումնարանի համար:

Եվ այսօր ուսումնարանը կրկին կանգնած է խնդրի առջև: Բարեփոխման խոստումներն իրականացվել են արդյո՞ք... Թե՛ դարձյալ մնալու են սոսկ խոստումներ...

Եվս մի հարց է մեծադեպ հուճաբան թողուրի. դեռ որհան է ստանել... Մոլախել, որ «այլը շարժիլի հին սեղից», որ մեր այսօրվա երեստարակ սերունդը և հաջորդները ուսանեն նորմալ, փայլուն կրթություն... Որ հայրենյաց առաջին գեղանկարչական դպրոցն իր բարձր գեղարվեստական նկարագրով հոչակված, ունենա արժանավայել աղագա:

Այս հրապարակման ժամանակ էր, երբ նա, թե՛ Երես, իմ ստորագրությունը: Սակայն, միանձանակորեն, այստեղ դեռ է կարող նաև սույն հողվածում հիշատակված (և դեռ այլ) հայ գեղանկարչության բոլոր մեծերի անունները: Ողջերի և նրանց, ովքեր իրենց գործով մեզադես մեզ հետ են:

ԹԱՐԱՐ ՀՈՎՏԱՆԻՍՅԱՆ, Արվեստագիտության բեկնածու

նդաստեղծ գործի սեղանաժին: Սակայն... Օրես կրկին այցելեցի հիշյալ կրթությանը: Եվ զավով վավերագրեցի, որ, ինչպես ասում են, «այլը դեռ ինձ սեղում է»:

1921 թ. Երեսանի գեղարվեստի ուսումնարանի սեղծմանը հիմն դրվեց Հայաստանի առաջին նկարչական դպրոցին: Նորաստեղծ օբյեկտ ունի դրեց փառապատիվ մի աստղաբույլ: Սարգիս Սարգսյան, Հակոբ Կոբոյան, Տարազոս, Վրբանես Ավետիսյան, Ասեփյան Ադալյանյան, Սեդրակ Առաքելյան, Վահրամ Գայֆեջյան, Ազարիել Գյուրջյան, Արա Սարգսյան, Բարկեն Բոլոջյան:

1926-ին Փարիզի «Առազած» դարբերակարը «Հայ նկարիչների ակադեմիա» ծավալում նյութում խմբագրությամբ՝ Արամ Երեսանի) հիմնարկություն անդադարով ուսումնարանի մասնագիտական մակարդակին և նա նախապես: Ամփոփելով ուսումնական գործունեության ոչ լրիվ 5 տարիների արդյունքը, մեծանուն նկարիչ Վահրամ Գայֆեջյանը գրեց «Ընդհանուր առմամբ դպրոցը կարճ ժամանակահատվածում հասել է այնպիսի նվաճումների, որ համարձակ կարող է մրցել սասնյակ տարիներով գոյություն ունեցող դպրոցների հետ»:

այլ գեղարվեստի ուսումնարանի՝ որոշեց հայ մշակույթի նախապես հիմնարկներից մեկի արդի և հետագից խորագրով հիմնախնդիրներին համադաստիարակ ղեկավար աշխատանքի ուսուցողությունը բեկնելու միջոց: Հին Երեսանի կենտրոնական հասկանքներից մեկում ծվարել է արմատախիլ մի կիսափայլան: Նա փրկության համար գրված բազմաթիվ դիմում-բողոքները մնում են դեռևս կան այրերի դաստիարակների հասարակ թրթադանակներում: Ուսումնարանի շենքեր, նկարիչ Սամվել Պետրոսյանի ջանքերը ցայսօր մնացել են գրեթե ծայր բարբառո հանադաշ:

Դեռես 1987-ին Հայաստանի կառավարության ավանդադաշտին նույն սեղում նոր շենք կառուցելու որոշմամբ սկսված աշխատանքները (ընդունված նախագիծ, հողատերական հետազոտումներ) այդպես էլ չհասցրեցին իրականացվել: Իսկ հետագա տարիներին այդ ծրագրերը մեծազույց հաջողությամբ անցան դաստիարակ գործը:

Օրես, այցելության ժամանակ, շենքերն Սամվել Պետրոսյանն ասաց. «Վերջերս գեղարվեստի ուսումնարան այցելեց ՀՀ փայլաբեկությունը նա-

«Ալիք», «Արախ», «Լոխյ» Համառոտ անդրադարձ իրանահայ մամուլին

ՀՅԴ շեսակներն արհայտող և Թեղեմեզյան լույս տեսող «Ալիք» օրաթերթը անցյալ տարի նեց հիմնադրման 70-ամյակը: Ավելի քան յոթ սասնամյակ «Ալիք» ոչ միայն իրանահայ փայլուն, մշակութային, սոցալական, գրական կյանքի արժանագրող է, այլև անուրանալի դեռ է կատարել իրանահայության հայադաստիարակ, հայեցի դաստիարակելու և կրթելու գործում: Օրաթերթը լույս է տեսնում ուր էլով, 5000 տպահատվով: Տարածվում է Իրանի բոլոր գաղութներում Թեղեմեզյան, Մոլախան, Շիրազ, Անկազ, Թավրիզ, Ուրմիա, Անգալի, ինչպես նաև արտերկրի այլ հայկական գաղութներում, Հայաստանում: Թերթի արհայտանքը Ալեքեռ Անձեյանն է:

թերթից՝ հիմնականում «երկիրից», «Հայոց աշխարհից», «Դրոսակից»: «Ալիք» ունի մեկ մշակական մարգական էջ: Օրաթերթի վերջին երկու էջերում հիմնականում տպագրվում են գրվածքներ և հայաստանություններ: «Ալիք» ՀՅԴ շեսակներն արհայտող թերես միակ դաստիարակն է, որը Հիմնադրման կարիք չունի, երբեմն աշխատում է օգուտով:

«Արախ» գրական, մշակութային, հասարակական անագիրն ունի ընդգծված հակադասական ուղղվածություն, արհայտանքն Անահիտ Իսայանն է: Լույս է տեսնում 3000 տպահատվով, որից 500-ը դուրս է ուղարկվում, մնացյալը ստատվում է իրանահայ գաղութներում: Լույս է տեսնում 1987 թ. մարտից, անագրի վերջին 7-8 էջերը տպարկվում են: «Արախը» հիմնականում կենտրոնանում է փայլուն խնդիրների վրա, գրադրվում Հայ դաշի հարցերով, ինչ չեն հայաստանյան մամուլից հիմնականում «Ազգից» արհայտող հրապարակումները:

կումները: «Արախը» ԱՄԱՄ-ի գաղափարներն արհայտող անագիր է: Արախականներն է ՀՅԴ-ի միջև առնցքային տարածությունը եկեղեցու խնդրում է առաջիններն իրանահայ երեք թեմերը (Արտասական, Թեղեմեզյան, Լոխյան) Մայր արոտ Աուր Էջմիածնից վերադարձելու կողմնակիցներ են:

«Լոխյ» մշակութային և հասարակական երկաբարբաթ է, լույս է տեսնում 2000 թ.ից, վերջին 10 էջերը տպարկվում են: Հիմնականում անդադառնում է Հայոց գեղարվեստությանը, հայաստանյան լուրերին, հայկական և իրանահայ մշակույթին: «Լոխյ» ունի մանկական, մարզական, առողջապահական էջեր: Արհայտանքը և գլխավոր խմբագիրը էր. Բարդախարյանն է: «Լոխյ» լույս է տեսնում ավանդական ուղղադրությամբ: Ի տարբերություն «Ալիքի» և «Արախի», «Լոխյ» կուսակցական-հայրահայական խնդիրների գրեթե չի անդադառնում:

«ԱՏԵՔՍ»
Խորածնության կենտրոն

- Մանկեկենտրոնների և ֆոնոնոդեյների դպրոց
- Լոռածնության մանկական բաժնի
- Գեղարվեստական մոդելավորման մանկական ստուդիա
- Հագուստի դիզայնի դպրոց-ստուդիա
- Էստրադային դարի ստուդիա
- Համակարգչային դասընթաց
- Կար ու ձեռի սեյսմիկայի դասընթաց

375033, Հայաստանի Հանրապետություն, Բ. Երևան, Հ. Հակոբյանի փ., 3 (Մեծգեղյան ինքն.)
Հեռ. (3741) 275959, 271330, ֆաքս. (3741) 271330
E-mail: atex@ok.ru

Հայտարարություն

«Հայաստանի հավաքականների և աուդիտորների ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպությունը (ՀՀԱԱ) հրավիրում է իր անդամներին մասնակցելու ասոցիացիայի հերթական ընդհանուր ժողովին, որը տեղի կունենա ս. ք. հունիսի 30-ին, ժամը 11:00-ին, Վարդանանց 18 հասցեում «Կինեմատոգրաֆիստների միության Դ/2» ՄԴԸ (Կինոյի տուն) դահլիճում:

Օրակարգում

1. ՀՀԱԱ խորհրդի հավաքականությունը
2. ՀՀԱԱ վերահսկիչ հանձնաժողովի հավաքականությունը
3. ՀՀԱԱ կանոնադրության մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին
4. «ՀՀԱԱ կանոնադրության մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ժողովի որոշման կիրառման անցումային դրույթների մասին
5. Ընտրությունների արդյունքում խորհրդի անդամների թվաքանակի մասին
6. ՀՀԱԱ նախագահի, խորհրդի և վերահսկիչ (ֆինանսական) հանձնաժողովի ընտրությունների անցկացման ընթացակարգի մասին
7. Ընտրություններ

Մասնակիցների գրանցումը, ինչպես նաև վճարկությունները կկատարվեն ՀՀԱԱ-ի կողմից սրված անդամության վկայականների հիման վրա: Վկայականների վերաբերյալ, ինչպես նաև այլ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀԱԱ-ի սեփականությանը՝ Կ. Ուլենցու 31, V հարկ (ՀՀ ՖԷՆ սենսական հեռագրությունների ինստիտուտ) հասցեով:
Հեռ. 54-16-65, 24-94-67, 24-94-68, 24-93-29, 24-93-19, էլ. փոստ aaaa@aminco.com

Հայտարարություն

ԻՆՏԵՐՆՅՈՒՆ կազմակերպության ուսումնական ծրագրերի բաժինը հունիսի 25-30-ը կանցկացնի սեմինար «Հեռուստատեսային արտադրություն» թեմայով:

Ծրագիրը ֆինանսավորում է Միացյալ Նահանգների միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID):
Կոնսուլտանտ՝ Օլեգ Ռակովիչ (ՌԴ):
Մասնակցել կարող են գործող հեռուստալայանների և արտադրող ստուդիաների արդյունաբերող (ֆիլմեր, հաղորդումներ, ծրագրեր արտադրողներ) և այն աշխատակիցները, որոնք կատարում են համանման աշխատանքներ:
Նախատեսվող մասնակիցների քանակը՝ 18:
Հայտերի ընդունման վերջնաժամկետը՝ ս/ք հունիսի 20-ը:
Մասնակցությունը դասընթացներին անվճար է:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 583620, 525527, էլ փոստ. david@internews.am
Հասցեն՝ Երևան, Դեմիրճյան 25

BAKS
REAL ESTATE AGENCY
ՄԴԸ «ԲԱՐՍ»

Անճարձ գույքի գործակալություն
Երևան, Մոսկովյան 20
Հեռ. 56-41-19, 56-14-11
Հեռաֆաքս. 3741 568589
E-mail: bars@realestate.am
Արձանագիր N00767

Դիմել մեզ և Դուր կխնայեմ Ձեր ժամանակը և դրամադրամակը:
«ԲԱՐՍ»-ը կառավարելի Ձեզ հետևյալ ծառայությունները.

- ✓ Անճարձ գույքի առուվաճառ:
- ✓ Անճարձ գույքի վարձակալություն:
- ✓ Անճարձ գույքի զննահատում:
- ✓ Անճարձ գույքի հետ կապված գործարքների փաստաթղթերի (լիիալ) ձեռնարկում:
- ✓ Ճարտարապետա-հարստական աշխատանքներ, դիզայն:
- ✓ Գործարքների իրավաբանական ուղեկցում:
- ✓ Անվճար կոնսուլտացիա անճարձ գույքի վերաբերյալ:
- ✓ Անճարձ գույքի առաջնորդություն:

Ուշադրություն

«Հայաստանի հավաքականների և աուդիտորների ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպությունը (ՀՀԱԱ) հայտարարում է մրցույթ հետևյալ աշխատանքների համար.

1. Գլխավոր հավաքակա-1 տեղ
2. «Հավաքականական հավաքուման» հանձնաժողովի համակարգող-1 տեղ
3. «Աուդիտի» և «Տնտեսական իրավունքի և հարկային օրենսդրության» հանձնաժողովների համակարգող-1 տեղ
4. «Կրթության և որակավորման» և «Անդամակցության և մասնագիտական էթիկայի» հանձնաժողովների համակարգող-1 տեղ
5. ՀՀԱԱ որակավորման ծրագրի համակարգող-1 տեղ
6. ACCA միջազգային որակավորման ծրագրի համակարգող-1 տեղ
7. «Կրթության և որակավորման» հանձնաժողովի մասնագետ-1 տեղ

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է մինչև 2001 թ. հունիսի 30-ը ՀՀԱԱ սեփականություն ներկայացնել դիմում, իմնական սագրություն, ֆաղված աշխատանքային գրույկից հետևյալ հասցեով՝ Բ. Երևան, Կ. Ուլենցու 31 («Մոնումենտ» բաղամաս, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության տնտեսագիտական հեռագրությունների ինստիտուտի շենք), 5-րդ հարկ:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 54-16-65, 24-93-19, 24-93-29 հեռախոսահամարներով, էլ. փոստ՝ aaaa@aminco.com

Հայտարարություն

Արմենտելը հայտարարում է ֆարսուղարների, գործավարների և բարձրագույնի մրցույթ

Պահանջվում է.

Բարձրագույն կրթություն, հայերեն, անգլերեն և հունարեն լեզուների գերազանց իմացություն, համակարգչով աշխատելու հմտություն, արհմիջին 30 ս: Ցանկացողները մինչև 2001 թ. հունիսի 30-ը կարող են դիմել Արմենտելի կարգերի ղեկավարման վարչություն (Երևան, Ահարոնյան 2, 516 սենյակ, հեռ. 28.23.22):
Ամերաժեշտ է ներկայացնել կրթության վերաբերյալ փաստաթղթեր, համառոտ կենսագրական սվյալներ (տեղյուն հայերեն, անգլերեն լեզուներով):

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՉ ՀԱՍՏԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

«ՄՅՈՒՂ»
Իրավաբանական ինստիտուտ

Իր վերածնված նոր շենքում, ոչ մի ԲՈՒՀ-ում չգործող օրինակալի նոր ծրագրով և դասախոսական մասնագիտական բարձր կազմով հայտարարում է 2001-2002 ուս. տարվա ընդունելություն

- Իրավաբան իրավագետ
- Իրավաբան փրկագետներ

Ֆակուլտետներում, ուր ուսուցումը կատարվի բացարձակ համակարգչային փորձով դասավանդելու մասնագիտությանը զուգահեռ, ինչպես նաև օտար լեզուների բարձր իմացությամբ դուր կդասվեն նաև ծրագրավորողներ:

Բացարձակ գիտելիքներ օրինակ մեզ մոտ «ՄՅՈՒՂ»-ի ինստիտուտում:

Գիտելիքի հաստատման օրակարգում ավելաբար արդյունավետ է եղել նաև տեղը: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 53-31-18, 53-34-60 կամ այցելել Մառտի 29, 1-ին մուտք, 5-րդ հարկ

ԲԱՅ ՀԱՍՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Օժանդակության հիմնադրամ ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲԻՕՇԵՄ)

ԲԻՕՇԵՄ-ը հայտարարում է հայերենի ստանդարտ 8 քիթային տեղի UNICODE ֆորմատի և հակառակը վերակոդավորման ծրագրի ստեղծման մրցույթ: Դիմումի ձեռքի և անհրաժեշտ տեղեկությունների համար դիմել ԲԻՕՇԵՄ-ի գրասենյակ:
Փաստաթղթերը (ռուսերեն կամ անգլերեն լեզուներով) ընդունվում են գրանցվում են ԲԻՕՇԵՄ-ի գրասենյակում մինչև 2001 թ. հունիսի 9-ը հետևյալ հասցեով՝
Երևան 10, Պուլկովի 1, քմ. 2
հեռ/ֆաքս 542-119, 541-719, 543-901
www.osi.am Email: andranik@osi.am

ՍՈՍԻՍ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիրը (ՄԱՉԾ) հայտարարում է մրցույթ «Աջակցություն տեղեկատվական հասարակությանը և ժողովրդավարական կառավարմանը» ծրագրի ինտերնետային դասընթացի մասնագետի թափուր տեղի համար.

Ինտերնետային դասընթացի մասնագետի դարձակալություններն են՝

- Մշակել ծրագիր և նյութ դասավանդման համար (ինչպես նաև հեռակա (ինտերնետային) դասավանդման համար)
- Անցկացնել դասընթացներ նվազ մարզերում
- Անցկացնել դասընթացներ հետևյալ թեմաներով՝
- «Հիմնական համակարգչային հմտություններ» /հրահանգողի համակարգ և կիրառական ծրագրեր/
- «Հիմնական ինտերնետային հմտություններ» /իմակ, վեբային որոնում և այլն/
- «Ինտերնետային գործիքներ» /վեբ էջի ստեղծում և այլն/
- Ծրագրի աշխատակազմի հետ ստեղծել աշխատանքային լույս
- Ներկայացնել ամսական զեկույցներ՝ իրականացրած աշխատանքների մասին
- Պատրաստել վերջնական զեկույց

Դիմումները ընդունվում են մինչև հունիսի 30-ը, ժամը՝ 17:00: Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ (ա) հայերեն կամ անգլերեն նամակ-հիմնավորում, (բ) ՄԱԿ-ի P11 հասույ ձեռ՝ լրացված անգլերեն, որը կարելի է զգնել ինտերնետի http://www.sosiss.am/archive/p11.doc հասցեում և (գ) դիմում (ներ)ի դաստեղծումը: Թերի դիմումները հավաքվել են ամսվա:
Դիմումները ղեկավարվում են հանձնել ՄԱԿ-ի շենքի դասախոսային ծառայությանը. հասցեն՝ Կ. Լիբկնիցի 14 կամ ուղարկել achon@sosiss.am հասցեով: Տեղեկությունների համար կարելի է հեռաձայնել Արշալույս Վարդանյանին 58-92-75 հեռախոսահամարով:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Panasonic EB-BS 450 մոդելի թղթային հեռախոս:
Հեռ. 529353, (09)429353

HYUNDAI **GARANT**

- «Hyundai» H-100 մակնիշի դիզելային և բենզինային արտադրություն 11 և 15 տեղանոց միկրոավտոբուսների վաճառ
- Ընդունվում են «ԳԱՉ» և «ՈՒՄՉ» մակնիշի բոլոր տեսակի ավտոմեքենաների վաճառի դասակարգում
- Գները ռուկայակալից ցածր, ամենալավ հանրառայությունում
- Վճարումը՝ կանխիկ կամ փոխանցումով

Հեռ.՝ 285 447, 287 771; Ֆաքս՝ 285 164 E-mail:garant@aminco.com

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՀԱՄԱՍՏԱՐԱՆԻ ԿԱՌԱՍՐԱԿԱՆ ԴԱՍՏԱՐԱԿԱՆ ԴԱՇԽՈՒՄԻ (NATO)

1991-2001 նվաճումների տասնամյակ

Դասախոսությունների արտադրող շրջափառային դաշինքի (NATO) ծրագրի կառավարման վարչության ղեկավարը

Չոն Բիհնդլեր
ներկայացնում է

«Հյուսիսատլանտյան դաշինքը (NATO) և անվտանգությունը 21-րդ դարում»
երկու լեզուով, հունիսի 18-ին ժամը 18:30-ին

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում
Դասախոսությունը կընթանա անգլերենով
հայերեն համընթաց բարձրագույն դասընթացում
Մուտքն ազատ է
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 51-27-07

For Your Internal News of Armenia
Log on to www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish